

Generální finanční ředitelství
Lazarská 15/7, 117 22 Praha 1

GFR03876520
ESS

Oddělení daňově-právní a náhrad škod

Č. j.: 38436/20/7700-00131-050202

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

prostřednictvím

Obvodního soudu pro Prahu 1
Ovocný trh 587/14
110 00 Praha 1

Ke spisové značce: **19 C 77/2012**

DOVOLÁNÍ PROTI ROZSUDKU MĚSTSKÉHO SOUDU V PRAZE
č. j.: 54 Co 142/2015-228 ze dne 19. 3. 2020

Žalobce: CHEMAGROUP s. r. o, IČO 64789071
V Náměrkách 101, Bražec, 547 01 Náchod

zastoupena Jiřím Jandou, advokátem
se sídlem Kamenice 155, 547 01 Náchod

Žalovaná: Česká republika – Ministerstvo financí České republiky
se sídlem Letenská 525/15, 118 00 Praha 1

ve věci žaloby o náhradu škody dle zákona č. 82/1998 Sb. vedené u Obvodního soudu pro Prahu 1 pod sp. zn. 19 C 77/2012

Přílohy:

Pověření k jednání jménem žalované strany ze dne 6. 6. 2012

Úředně ověřená kopie vysokoškolského diplomu pověřeného zaměstnance

I. Dovolání

Ve výše uvedené věci vydal Městský soud v Praze dne 19. 3. 2020 rozsudek č. j.: 54 Co 142/2015-228 (žalované straně doručen dne 30. 4. 2020), kterým rozhodl takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve vyhovujícím výroku o věci samé (II) mění jen tak, že se žaloba ohledně 7,75% úroků z prodlení z částky 624 775 Kč od 3. 3. 2012 do 23. 10. 2012 zamítá, jinak se v tomto výroku a v zamítavém výroku o věci samé (III) potvrzuje.
- II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů 4 446 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Proti citovanému rozsudku tímto podává žalovaná strana dovolání, **a to do části výroku I. kterou byla potvrzena vyhovující část výroku II. rozsudku soudu prvního stupně**, a to z důvodu nesprávného právního posouzení věci.

Dovolání je přípustné dle § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OSŘ“), neboť se v řešeném případě odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu.

Dovolání je přípustné rovněž z dalších důvodů dovozených judikaturou Ústavního soudu, a sice:

- 1) Městský soud v Praze nerespektoval závazný právní názor dovolacího soudu ve smyslu nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2000/16 ze dne 6. 12. 2016.
- 2) Rozsudek Městského soudu v Praze č. j.: 54 Co 142/2015-228 ze dne 19. 3. 2020 lze považovat za překvapivé rozhodnutí ve smyslu nálezů Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 220/04 ze dne 15. 9. 2004 a sp. zn. I. ÚS 2482/13 ze dne 26. 5. 2014.

II. Nerespektování ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu

První důvod přípustnosti dovolání žalovaná strana spatřuje v přetrvávání stavu spočívajícího v tom, že Městský soud v Praze nadále ignoruje konstantní judikaturu dovolacího soudu vztahující se k určení rozhodného znění zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOŠ“) a zejména vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“).

Za stěžejní v této věci lze i nadále označit „souhrnné“ usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1570/10 ze dne 21. 10. 2010, kde stojí:

„Napadeným rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti žalované České republice - Ministerstvu financí, o zaplacení 10 000 Kč ... V otázce výše náhrady škody dospěl soud k závěru, že v dané věci bylo rozhodné, kdy ke škodě (spočívající v odměně za zastupování daňové poradkyně v daňovém řízení) došlo, přičemž za tento rozhodný okamžik měl den 18. 5. 2007, kdy žalobce odměnu za zastupování uhradil.

Výše odměny za zastupování (a tím i výše náhrady škody bez ohledu na skutečné smluvní plnění) se tudíž řídí ustanovením § 31 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění účinném od 27. 4. 2006 (zákona č. 160/2006 Sb.), ve spojení s vyhláškou č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů...

Též ústavní stížností napadeným rozsudkem Městský soud v Praze (k odvolání žalobce) rozsudek soudu prvního stupně potvrdil... S podrobným odůvodněním odvolací soud shledal též správným závěr soudu prvního stupně o okamžiku vzniku škody a o způsobu jejího stanovení, a naopak za mylnou označil úvahu žalobce, že ke vzniku škody došlo již nezákonným rozhodnutím žalovaného (27. 4. 2005), čímž dle jeho názoru pro určení její výše ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb., ve znění účinném od 27. 4. 2006, užít nelze.

Oba soudy danou věc, zejména ohledně otázky vzniku škody, jakož i stanovení její výše, posoudily zcela v souladu s právními názory judikatury, již lze mít za ustálenou (srov. kupř. rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věcech sp. zn. 21 Cdo 2647/2009, sp. zn. 25 Cdo 4429/2007, sp. zn. 25 Cdo 917/2007, sp. zn. 25 Cdo 1487/2001, resp. Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3109/08, sp. zn. Pl. ÚS 18/01 a sp. zn. Pl. ÚS 38/06), čímž je vyloučen znak jejich "libovůle", a vůbec není rozhodné, byl-li by právní názor, prosazovaný v ústavní stížnosti stěžovatelem, obhajitelný rovněž“.

Do přímého kontrastu s výše uvedeným obsahuje napadený rozsudek Městského soudu v Praze č. j.: 54 Co 142/2015-228 ze dne 19. 3. 2020 v otázce použitelného znění příslušných předpisů toliko následující sdělení: „I odvolací soud nadále pokládá za spravedlivé, aby pro výpočet mimosmluvní odměny byla – s ohledem na všechny okolnosti daného případu, podrobně soudem prvního stupně v odůvodnění napadeného rozsudku popsané – tarifní hodnota určena součtem daňových nedoplatků zvláště ve věcech DPH a zvláště ve věcech týkajících se spotřební daně (§ 7, § 8 odst. 1 vyhl. č. 177/1996 Sb. ve znění účinném do 31. 8. 2006 a § 7, § 10 odst. 1 téže vyhlášky ve znění účinném od 1. 9. 2006 (srov. též rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 3117/2009). Nemůže proto obstát argumentace žalované, že i u právních úkonů učiněných advokátem žalobkyně do 31. 8. 2006 mělo být při výpočtu odměny advokáta vycházeno z tarifní hodnoty stanovené v § 10 odst. 1 a nikoliv v § 8 odst. 1 vyhl. č. 177/1996 Sb“.

Ve výše popsaných souvislostech je žalovaná strana toho názoru, že má-li být vypořádání otázky použitelného znění advokátního tarifu provedeno toliko odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28 Cdo 3117/2009 ze dne 13. 7. 2011, pak nelze než konstatovat, že takové vypořádání je nekompletní, nesprávné, a jistým způsobem by se dalo považovat až za účelové.

Městským soudem v Praze citovaný rozsudek se totiž vůbec nezabývá otázkou okamžiku úhrady nákladů právního zastoupení, veškeré relevantní části uvedeného rozsudku používají toliko obratu: „Za právní služby poskytnuté přede dnem nabytí účinnosti citované novely proto přísluší advokátu odměna podle dosavadní úpravy, tj. za užití § 8 odst. 1 tohoto podzákonného předpisu“. V této souvislosti je však nutno zdůraznit, že z celkového znění rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 3117/2009 ze dne 13. 7. 2011 vyplývá, že zde vůbec nebyla vzata v úvahu varianta úhrady nákladů až po dni 1. 9. 2006.

Lze tedy konstatovat, že i tento rozsudek je v plném souladu s konstantní judikaturou, na kterou odkázal Ústavní soud ČR v rámci svého usnesení sp. zn. III. ÚS 1570/10

ze dne 21. 10. 2010, pouze s tím rozdílem, že v situaci řešené rozsudkem Nejvyššího soudu ČR došlo (s vysokou mírou pravděpodobnosti) před datem 1. 9. 2006 jak k uskutečnění úkonů právní služby, tak k jejich úhradě. Pokud tedy Městský soud v Praze pro svůj závěr využívá toliko striktního jazykového vyjádření rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28 Cdo 3117/2009 ze dne 13. 7. 2011, jedná se, dle názoru žalované strany, o postoj zjednodušující (k tomu viz níže – čl. III. tohoto dovolání).

Závěrem dodejme, že výše popsané závěry Městského soudu v Praze působí o to absurdněji, když v rámci odst. 13 napadeného rozsudku č. j.: 54 Co 142/2015-228 ze dne 19. 3. 2020 lze nalézt následující konstatování: **„Je však třeba přisvědčit odvolací námitce žalované, že dokud nebyly z majetku žalobkyně právní služby jejich poskytovateli uhrazeny, nemohla být v prodlení. Za situace, kdy žalobkyně nárok předběžně uplatnila 2. 9. 2011 u žalované, která mu svým stanoviskem z 28. 2. 2012 (žalobkyni doručeným 2. 3. 2012) nevyhověla a žalobkyně na účet advokátní kanceláře Janda, Ježek & partneři uhradila částku 4 224 685 Kč teprve 11. 10. 2012 a žaloba soudu došla 17. 10. 2012 byla žalované doručena 22. 10. 2012, pak jí stíhá povinnost zaplatit žalobkyni též úroky z prodlení z uvedené částky až ode dne 24. 10. 2012 (§ 489 a § 563 obč. zák.)“.**

Žalovaná strana tímto uzavírá, že rozsudek Městského soudu v Praze č. j.: 54 Co 142/2015-228 ze dne 19. 3. 2020 je namístež zrušit z důvodu jeho rozporu s konstantní judikaturou Nejvyššího soudu ČR a Ústavního soudu, přičemž tento rozpor nebyl v rámci odůvodnění napadeného rozsudku přesvědčivě odůvodněn.

III.

Nerespektování závazného právního názoru dovolacího soudu

V úzké návaznosti na výše uvedené je na tomto místě nutno připomenout, že dovolací soud v nyní řešené věci Městskému soudu v Praze opakovaně vytknul nepřezkoumatelnost jeho rozsudků právě z důvodu nedostatečného odůvodnění vztahujícího se k užití konkrétního znění ZOŠ a zejména advokátního tarifu (k tomu citujme toliko poslední rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 2652/2018 ze dne 3. 12. 2019: *„Co se týká žalované, její dovolání je třeba pokládat za důvodné již pro zjevný rozpor s předchozím rozsudkem dovolacího soudu v této věci. Ačkoliv v uvedeném rozhodnutí bylo odvolacímu soudu předně vytknuto, že se k odvolací námitce žalované nezabýval (resp. z odůvodnění jeho rozhodnutí nebylo patrné, zda-li se zabýval) otázkou týkající se použití různých časových znění advokátního tarifu a OdpŠk při výpočtu škody, trpí stejným deficitem i nynější jeho rozhodnutí“*).

Druhý důvod přípustnosti dovolání tedy žalovaná strana spatřuje v opětovném nedostatku napadeného rozsudku, který spočívá nerespektování závazného právního názoru a instrukcí dovolacího soudu.

Skutečnost, že relevantní dovolací důvod (bez ohledu na naplnění konkrétních podmínek § 237 OSŘ), spočívá rovněž v nerespektování závazného právního názoru dovolacího soudu v konkrétní věci, je potvrzen i v rámci rozhodovací praxe Ústavního soudu, a to např. nálezem sp. zn. II. ÚS 2000/16 ze dne 6. 12. 2016, kde stojí: *„Ústavní soud je naopak přesvědčen, že námitka dovolatele, že v jeho věci odvolací soud poté, co mu byla věc vrácena Ústavním soudem, právní závěry vyslovené ve zrušujícím nálezu nerespektoval, zakládá přípustnost dovolání, které tudíž nelze odmítnout formálně z důvodu, že stěžovatel nepodřadil svou námitku pod některý z dovolacích důvodů uvedených v § 237 občanského soudního řádu. Nejde primárně o začlenění námitek pod některý z tam uvedených důvodů, nýbrž o to, aby dovolatel vzal v úvahu judikaturu Nejvyššího soudu k dané věci, vymezil se vůči ní a tuto svoji aktivitu promítl do textu*

dovolání s tím, že uvede, která z podmínek zakládajících přípustnost dovolání je podle něj splněna“. Žalovaná strana si je plně vědoma, že uvedený náleze se primárně zabývá závaznými právními názory Ústavního soudu, celkově však z citovaného nálezu zřejmě vyplývá, že popsané závěry se na nedodržení závazného právního názoru Nejvyššího soudu ČR vztahují o to markantněji, neboť právní závěry tohoto soudu dopadají na rozhodování odvolacích soudů (vzhledem ke vzájemnému postavení v soudní soustavě) o to bezprostředněji.

V návaznosti na výše uvedené je tedy v nyní řešené věci situace taková, že Městskému soudu v Praze byla žalovanou stranou opakovaně předložena konstantní judikatura reprezentovaná usnesením Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1570/10 ze dne 21. 10. 2010, na straně druhé si však Městský soud v Praze pro podporu svého postoje zvolil „ojedinělý“ rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28 Cdo 3117/2009 ze dne 13. 7. 2011 (který nadto ani nelze považovat za „ojedinělý“ ve smyslu rozpornosti s judikaturou ostatní – jak bylo vysvětleno výše).

Pokud si v takovéto situaci Městský soud v Praze vystačí se sdělením, že příklon k závěrům rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28 Cdo 3117/2009 ze dne 13. 7. 2011 „*odvolací soud nadále pokládá za spravedlivý*“, pak nelze než dojít k závěru, že **i tento rozsudek trpí již dříve opakovaně vytykanou vadou nepřezkoumatelnosti, neboť z uvedeného nelze v žádném případě vyčíst, v čem je nyní projednávaná situace natolik specifická, že odůvodňuje odklon od konstantní judikatury předkládané žalovanou stranou.**

Jinými slovy lze uzavřít, že Městský soud v Praze zůstal v řešené otázce pouze v rovině sdělení, samotné odůvodnění tohoto postoje z napadeného rozsudku nadále vyčíst nelze.

Závěrem dává žalovaná strana dovolacímu soudu na zvážení, zda v případě, kdy shledá předkládaný dovolací důvod relevantním, není na místě aplikovat možnost vyplývající z § 243e odst. 3 OSŘ, dle kterého je myslitelné, aby věc v dalším řízení projednal jiný senát odvolacího soudu, a to z toho důvodu, že se jedná již o třetí rozsudek Městského soudu v Praze nepřezkoumatelný na základě totožného důvodu.

IV.

Rozsudek Městského soudu jako překvapivé rozhodnutí

Třetí důvod přípustnosti dovolání žalovaná strana spatřuje v tom, že rozsudek Městského soudu v Praze č. j.: 54 Co 142/2015-228 ze dne 19. 3. 2020 lze považovat za překvapivé rozhodnutí ve smyslu nálezů Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 220/04 ze dne 15. 9. 2004 a sp. zn. I. ÚS 2482/13 ze dne 26. 5. 2014.

Z uvedených nálezů Ústavního soudu ČR vyplývá následující:

Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 220/04 ze dne 15. 9. 2004: „*Ústavní soud po přezkoumání předmětného spisu dospěl k závěru, že rozhodnutí odvolacího soudu lze považovat - ve smyslu ustálené judikatury - za rozhodnutí "překvapivé", jež nebylo možno na základě zjištěného skutkového stavu předvídat. V této souvislosti poukazuje Ústavní soud zejména na odůvodnění rozsudku soudu I. stupně, jehož právní posouzení otázky náhrady nákladů řízení bylo zcela odlišné od právního posouzení, jež učinil odvolací soud. Dospěl-li odvolací soud k zcela jinému právnímu názoru, měl rozsudek soudu prvního stupně zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení. To však neučinil a rozhodl sám bez ústního jednání, čímž zbavil možnosti stěžovatele, aby se v tomto směru bránil*“.

Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2482/13 ze dne 26. 5. 2014: „*Porušení práva na spravedlivý proces může představovat i vydání tzv. překvapivého rozhodnutí soudem vyššího stupně, pod kterým se rozumí rozhodnutí, které na základě zjištěného skutkového stavu nebylo možno předvídat (nález sp. zn. II. ÚS 4160/12 ze dne 23. 4. 2013). K tomu dochází zejména tehdy, pokud jedna strana sporu předkládá argumentaci A, druhá strana sporu předkládá argumentaci B, soud prvního stupně se ztotožní s jednou ze stran, nicméně odvolací soud bez varování rozhodne na základě argumentace C (ať už zrušujícím či potvrzujícím rozsudkem, resp. rozsudkem, jímž změní rozsudek soudu prvního stupně), aniž by na možnost této argumentace strany upozornil. **Pokud tedy soud vyšší instance v případě, že zaujme jiný právní názor, než na základě kterého rozhodl soud prvního stupně, musí v zásadě umožnit účastníkům se k novému právnímu názoru vyjádřit či případně i navrhnout důkazy, které ve vztahu k dosavadnímu právnímu názoru nebyly významné** (viz nález sp. zn. II. ÚS 1835/12 ze dne 5. 9. 2012 či nález sp. zn. II. ÚS 4160/12 ze dne 23. 4. 2013)“.*

Z výše citovaných závěrů Ústavního soudu žalovaná strana dovozuje, že podstatným kritériem překvapivosti rozhodnutí je takový postup soudu, na základě kterého jsou strany sporu omezeny v možnosti relevantně reagovat na aktuální procesní situaci.

V uvedené souvislosti si žalovaná strana dovoluje citovat sdělení Městského soudu v Praze učiněné v rámci ústního jednání konaného dne 12. 3. 2020 (čas 16:30 – 17:00 zvukového záznamu): „*My jsme na včerejší předporadě samozřejmě věc řešili, a v zásadě jsme dospěli k závěru, že **jsme sto věc rozhodnout sami už tedy v odvolacím řízení konečným rozsudkem s tím, že samozřejmě naše rozhodnutí bude zahrnovat pouhý přepočít těch částek, s nimiž pracuje soud prvního stupně. Takže nevidíme pro tuto chvíli důvod vracet věc k rozhodnutí soudu prvního stupně***“.

Žalovaná strana si je plně vědoma toho, že výše citované sdělení Městského soudu v Praze se nijak nedotýká důkazní stránky věci, jak vyžaduje nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 220/04 ze dne 15. 9. 2004. **Na straně druhé se však uvedené sdělení podstatným způsobem dotýká argumentační stránky, která, dle závěrů nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2482/13 ze dne 26. 5. 2014, může být relevantním zdrojem překvapivosti rozhodnutí.**

Z výše citovaného sdělení Městského soudu v Praze totiž (vzhledem ke konkrétnímu kontextu) nebylo v dané chvíli možno učinit jiný závěr, než že tímto Městský soud v Praze deklaruje skutečnost, že je připraven akceptovat konstantní judikaturu odvolacího soudu a Ústavního soudu týkající se určení rozhodného znění advokátního tarifu.

V této souvislosti je poté stěžejní fakt, že výše citované sdělení Městského soudu v Praze mohlo mít podstatný vliv na šíři argumentace v rámci zbytku ústního jednání a závěrečného přednesu, čímž opět došlo k onomu podstatnému omezení možnosti obrany žalované strany.

Žalovaná strana proto uzavírá, že rozsudek Městského soudu v Praze č. j.: 54 Co 142/2015-228 ze dne 19. 3. 2020 je nutno považovat s ohledem na konkrétní procesní okolnosti za překvapivé rozhodnutí, na základě čehož je rovněž namístě jeho zrušení a vrácení věci odvolacímu soudu.

V.
Návrh rozhodnutí

Na základě výše uvedených důvodů žalovaná strana dovolacímu soudu navrhuje, aby v řešené věci rozhodl

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze č. j.: 54 Co 142/2015-228 ze dne 19. 3. 2020 se v napadeném rozsahu ruší a věc se tomuto soudu vrací k dalšímu řízení.

Mgr. Ludvík Kostelanský
jednající na základě pověření
ze dne 6. června 2012